

Ainevaldkond	Sotsiaaalained
Kursuse nimetus	Ajaloo I kursus. "ÜLDAJALUGU".
Eelduskursused	Puuduvad
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) tundi: kontakttunnid, iseseisvad tööd
Õpetamise aeg	10. klassis (G1A, G1B, G1C) 2025/26 õa
Kursuse eesmärgid	1) käsitleda kronoloogilisel põhimõttel üldajaloo alaperioode (antiikajast kuni uusaja lõpuni), et saada ülevaade Euroopa kujunemisest. 2) teadvustada ja analüüsida minevikunähtuste muutlikkust, tõlgendatavust, omavahelisi seoseid ning seoseid tänapäevaga; 3) kujundada kriitilist suhtumist erinevatesse mõtteviisidesse; 4) õppida töötama erinevate alliktekstide ja kaardiga.
Kursuse lühikirjeldus	<u>Antiikaeg.</u> Kreeka • Linnriigid: valitsemine, kodanikkond, eluolu. Sparta ja Ateena. • Hellenid ja barbarid: hellenite kasvatus, haridus ja igapäevaelu. • Kreeka kultuur: mütoloogia ja religioon. Homeroose eeposed. Ajalookirjutuse algus. Kõnekunst. Teater. Filosoofia: Sokrates, Platon, Aristoteles. Olümpiamängud. • Makedoonia tõus ja hellenism: Aleksander Suur. Rooma • Rooma riigi teke. Rooma vabariik ja selle korraldus. Rooma tõus suurriigiks: armee. Caesar. Keisrivõimu kehtestamine: Augustus. Lääne-Rooma ja Ida-Rooma. • Rooma ühiskond ja eluolu: perekond, kasvatus ja haridus. Rooma õigus. Rooma kui antiikaja suurlinn. Ehituskunst. • Religioon: ristiusu teke ja levik ning tõus riigiusuks. Antiiktsivilisatsioonide saavutused ja tähtsus maailma ajaloos. <u>Keskaeg.</u> • Rahvasterändamine ja Lääne-Rooma riigi langus. • Frangi riik: Karl Suur. Lääne-Euroopa riikide teke. • Ühiskond ja eluolu: läänikord. Feodaalide ja talurahva eluolu. Rüütlikultuur. Linnaühiskond: kaubandus, käsitöö, valitsemine. • Islami teke ja levik: Muhamed. Koraan. • Ilmalik võim ja vaimulik autoriteet: keisrivõim ja paavstlus. Religiooni dominantsus. Vaimulikud ordud. Ketserlus. Ristisõjad. • Ülikoolid ja skolastika. <u>Uusaeg.</u> • Uue maailmapildi kujunemine: renessanss ja humanism, maadeavastuste mõjud ning tagajärjed, reformatsioon ja vastureformatsioon. • Absolutism ja parlamentarism: poliitiline kaart uusaja alguses. Absolutism Prantsusmaal, parlamentarismi kujunemine ja kindlustumine Inglismaal. Ameerika Ühendriikide iseseisvumine.

	• Prantsuse revolutsioon ja Napoleoni sõjad, nende mõju Euroopale: valgustus. Viini kongress. Rahvusluse tõus ja rahvusriikide teke. • Industriaalühiskond: tööstuslik pööre, industriaalühiskonna tunnused. Maailmamajandus, teaduse ja tehnoloogia areng uusajal.
Kursuse õpitulemused	Kursuse lõpetamisel õpilane: 1. mõistab riigi, kultuuri ja ühiskonna olemuslikku seost antiikaja, keskaja ja uusaja näidete põhjal; oskab välja tuua muutusi väärtushinnangutes; 2. iseloomustab religiooni ja teaduse/hariduse osa antiikaja, keskaja ja uusaja inimese maailmapildis; 3. töötab kaardiga; 4. teab ajastu tähtsamaid isikuid ning iseloomustab nende tegevust; 5. teab ja kasutab kontekstis mõisteid; 6. analüüsib kriitiliselt erinevaid teabeallikaid.
Hindamine	Õppes hinnatakse õppeperioodi või temaatika õpitulemuste saavutatust eristavalt (protsendid) ja mitteeristavalt (arvestatud/mittearvestatud). Kursus hinnatakse kokkuvõtvalt eristavalt (iga töö protsendiline väärtus, mille põhjal kujuneb viiepallisüsteemis kursusehinne+märkuste lahtris selle protsendiline väärtus). Kursusehinde protsendilist väärtust arvestatakse ajaloo kooliastme hinde väljapanekul. Kursusehinde moodustavad kontrolltööd ja/või protsessi hindavad tööd perioodi jooksul või arvestus perioodi lõpus. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse 1. sissekandes hinde kujunemise viisi.
Õppematerjalid	Kõiv, M., Kaljundi, L., Laur, M. (2015) Ajaloo õpik gümnaasiumile. Üldajalugu. Ajaloo atlas gümnaasiumile. Regio 2002.
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Kõiv, M. (2006) Inimene, ühiskond, kultuur I osa. Vanaaeg. Kõiv, M., Laur, M. (2007) Inimene, ühiskond, kultuur II osa. Keskage. Laur, M., Tannberg, T. (2009) Inimene, ühiskond, kultuur III osa. Uusaeg. Palamets, H. (1976) Vanaaja kultuurist ja olustikust. Palamets, H. (1982) Keskaja kultuurist ja olustikust. Vernant, J-P. (2001) Vana-Kreeka inimene. Giardina, A. (2004) Vana-Rooma inimene. Le Goff, J. (2002) Keskaja inimene. Villari, R. (2000) Barokiajastu inimene. http://www.history.ee
Kursuse väljund	Kursuse kaudu aidatakse kaasa gümnaasiumi lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste, hoiakute ja õpitulemuse saavutamisele. Ajaloo olümpiaad.

